

specifikace: Při posuzování věcné (ne) příslušnosti soudu u návrhu na vydání směnečného platebního rozkazu je v obecné rovině bezvýznamné to, jak na listinu, o níž příslušný žalobce svůj návrh opírá, pohlíží (respektive ji právně hodnotí) v průběhu řízení strana žalovaná či soud; opačný přístup by znamenal popření zásady perpetuatio fori zakotvené v § 11 odst. 1 věta druhá o. s. ř.

§ 9 odst. 2 písm. j) o. s. ř.

§ 11 odst. 2 věta druhá o. s. ř.

§ 514 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (OZ)

§ 75 zákon č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový

Ncp 521/2020

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Kučery a soudců Mgr. Martina Řezníčka a JUDr. Aleše Šťastného v právní věci

žalobkyně: **Plzeňský Prazdroj, a.s.**, IČO 45357366
sídlem U Prazdroje 64/7, Východní Předměstí, 301 00 Plzeň
zastoupená advokátem Mgr. Janem Ambrožem
sídlem Dřevná 382/2, 128 00 Praha 2

proti
žalovaným: **1) VERVLA s.r.o.**, IČO 05438756
sídlem Rybná 716/24, Staré Město, 110 00 Praha 1

2) V. P.

3) V. P.

4) V. P.

o návrhu na vydání směnečného platebního rozkazu,

vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 41 Cm 36/2020, o určení věcné příslušnosti,

takto:

K projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se návrhem na vydání směnečného platebního rozkazu (dále jen „žaloba“) podaným u Krajského soudu v Plzni (dále jen „předkládající soud“) dne 30. 4. 2020 domáhá vydání směnečného platebního rozkazu, kterým by žalovaným byla uložena solidárně povinnost zaplatit žalobkyni směnečný peníz ve výši 297 592, 23 Kč s úrokem ve výši 6 % ročně jdoucím z částky 297 592, 23 Kč od 1. 7. 2019 do zaplacení a odměnu ve výši 991, 97 Kč. Uvedený požadavek žalobkyně opřela o tvrzení, že dne 1. 4. 2017 vystavila první žalovaná vlastní směnku na řad žalobkyně znějící na částku 297 592, 23 Kč s tím, že zaplacení směnky bylo zajištěno směnečným rukojemstvím ze strany ostatních žalovaných; při předložení směnky v den splatnosti v místě placení však k jejímu proplacení ze strany žalovaných nedošlo.
2. Předkládající soud postupoval podle § 104a odst. 2 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), a předložil věc Vrchnímu soudu v Praze jako soudu nadřízenému (dále jen „nadřízený soud“) k rozhodnutí o věcné příslušnosti s tím, že všichni žalovaní vznesli námitku nedostatku věcné příslušnosti soudu (§ 104a odst. 5 o. s. ř.).
3. Všichni žalovaní (v rámci námitek proti směnečnému platebnímu rozkazu, který byl v předmětné věci vydán) námitku věcné (a současně místní) nepřislušnosti předkládajícího soudu opřeli o názor, že „textace uvedená v uplatněné listině obsahově netvoří souvislý celek, a tedy jelikož se dle směnečného zákona jedná o podstatný požadavek, který není v případě této listiny naplněn, nejedná se o směnku vlastní“. Na podkladě uvedeného úvahového východiska žalovaní uzavřeli, že předmětem tohoto řízení vůbec nejsou práva a povinnosti vyplývající z cenného papíru, a proto - když nelze určovat věcnou příslušnost soudu podle § 9 odst. 2 písm. j) o. s. ř. (a místní příslušnost podle § 87 písm. e) o. s. ř.) - je příslušným soudem Okresní soud v Ústí nad Labem.
4. Žalobkyně ve svém vyjádření k otázce věcné příslušnosti odmítla shora zmíněnou argumentaci žalovaných a uzavřela, že Krajský soud v Plzni je věcně a místně příslušným soudem.
5. Podle § 11 odst. 1 věta první o. s. ř., řízení se koná u toho soudu, který je věcně a místně příslušný.
6. Podle § 11 odst. 1 věta druhá o. s. ř., pro určení věcné a místní příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení.
7. Podle § 9 odst. 1 o. s. ř., nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.
8. Podle § 9 odst. 2 písm. j) o. s. ř., krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve sporech z finančního zajištění a sporech týkajících se investičních nástrojů a cenných papírů nebo zaknihovaných cenných papírů, i když se nejedná o investiční nástroje.
9. Podle § 514 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. z.“), cenný papír je listina, se kterou je právo spojeno takovým způsobem, že je po vydání cenného papíru nelze bez této listiny uplatnit ani převést
10. Ze skutečností vymezených v odstavci 1. odůvodnění se podává, že žalobkyně svou žalobu, respektive svůj žalobní požadavek odvozuje - v rámci tvrzení o rozhodujících skutečnostech - výlučně od vystavení (vlastní) směnky (§ 75 zákona č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový, ve znění pozdějších předpisů - dále jen „ZSŠ“) prvním žalovaným a od převzetí směnečného rukojemství (§ 30 až 32 ZSŠ, s přihlédnutím k § 77 odst. 3 ZSŠ) ostatními žalovanými.
11. Právě obsah žaloby přitom vymezuje předmět sporu, který je určující pro stanovení věcné příslušnosti soudů ve sporném občanském soudním řízení (viz například usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2012, sp. zn. I. ÚS 3348/10), a proto je - s ohledem na nepřijatelnou argumentaci žalovaných v rámci příslušné námítky podle § 104a odst. 5 o. s. ř. - z hlediska

založení věcné příslušnosti soudu k okamžiku zahájení občanského soudního řízení (§ 11 odst. 1 věta druhá o. s. ř.) v obecné rovině bezvýznamné to, jak na listinu, o níž příslušný žalobce opírá svůj návrh na vydání směnečného platebního rozkazu, pohlíží (respektive ji právně hodnotí) v průběhu řízení strana žalovaná či soud. Jinak řečeno z hlediska procesního rozhodování nadřízeného soudu v intencích § 104a odst. 2 poslední věta o. s. ř. je bezpředmětným řešit věcně otázku toho, zda (příslušným žalobcem) uplatněná listina má (či nikoliv) povahu směnky. Opačný přístup by znamenal popření zásady perpetuatio fori zakotvené v § 11 odst. 1 věta druhá o. s. ř., která se uplatní rovněž při stanovení věcné příslušnosti soudu (k uvedené otázce viz odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2296/2013).

12. Přestože v současnosti platná a účinná právní úprava - a to na rozdíl od předchozí úpravy obsažené v § 1 odst. 1 zákona č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, ve znění platném a účinném do 31. 12. 2013 - explicitně nestanoví, že směnka (at' vlastní či cizí) je cenným papírem, taková skutečnost se jednoznačně podává z obecné zákonné definice cenného papíru obsažené v § 514 o. z., a to ve spojení s korespondující úpravou obsaženou v zákoně směnečném a šekovém.
13. Standardní soudní praxe, jejímž výrazem je například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 8. 2018, sp. zn. 21 Cdo 620/2017, je přitom dlouhodobě ustálena v názoru, že (cit.): „směnka je dlužnický dokonalý cenný papír, jímž za předpokladu splnění přísných formálních náležitostí vzniká přímý, bezpodmínečný, nesporný a abstraktní závazek určité osoby zaplatit majiteli směnky v určitém místě a čase stanovenou peněžitou částku; i když se vystavení směnky zpravidla opírá o určitý důvod (kauzu), vzniká ze směnky specifický (směnečný) právní vztah, jehož abstraktní charakter tkví v tom, že právní důvod (kauza) není pro jeho existenci významný a ze směnky nevyplývá; směnečný závazek je přitom zcela samostatný a oddělený od případného závazku, který byl důvodem jeho vzniku“.
14. S ohledem na vše shora konstatované, když žalobou uplatněný požadavek na peněžité plnění se týká cenného papíru – směnky vlastní, rozhodl nadřízený soud podle § 104a odst. 2 poslední věta o. s. ř., a to ve smyslu standardní judikatury (viz například usnesení nadřízeného soudu ze dne 28. 2. 2020, sp. zn. Ncp 154/2020, ze dne 23. 3. 2020, sp. zn. 205/2020 a další - veřejnosti přístupné na internetu pod adresou: <https://www.justice.cz/web/vrchni-soud-v-praze>), že k projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy (§ 9 odst. 2 písm. j) o. s. ř.).
15. Pro úplnost se přísluší dodat, že pokud žalovaní, a to v rámci svých námitek proti směnečnému platebnímu rozkazu, který byl v předmětné věci předkládajícím soudem vydán, současně namítli místní nepříslušnost předkládajícího soudu, není nadřízený soud oprávněn o takové námitce rozhodovat.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Praha 5. srpna 2020

JUDr. František Kučera
předseda senátu

